

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

12+
2015 сыл
Балаан ыйын
30 күнэ
Сэрэдэ
№117-118 (10350)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

**БЭБЭНЭЭ...
БҮГҮН...
САРСЫН...**

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Ааспыт нэдиэлэҕэ СР Государственноһун күнүн чэрчитинэн улууспут салайааччылары араас таһымнаах мунһахтарга, тэрээһиннэргэ кыттыбыттар. Ол курдук, Хатырыкка М.К. Аммосов аатынан СР Государственноһун музейыгар республика салалтата, Ил Түмэн депутаттара, студенттар уонна оскуола үөрэнээччилэрэ уо.да. кыттыны ылбыттар. Государственность күнүгэр сөп түбөһүннэрэн бастакы кууруска кирибит оҕолор сүрэхтэммиттэр. Балаан ыйын 27 күнүгэр Дьокуускай куоракка М.К. Аммосов памятниктар сибэки ууруутугар «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов уонна баһылыгы бастакы солбуйааччы И.И. Сивцева кыттыны ылбыттар. Маны таһынан балаан ыйын 26 күнүгэр 1 Хомустаахха часовня аһыллыта буолбут.

СР Государственной статистиката алтынны 1 күнүттөн саҕалаан 31 күнүгэр диэри «Мой дом — моя страна!» дьин микроперепись ыттар. Манна Ленская нэһиликкэ Эверстова, Г. Попова, Парковая, Т. Замятина уулуссаларга турар дьизэлэр толору, Салбанская 37,39,41,43,45; Решетникова 1,2,3,4,5,6,7; Березовый пер. 4,6,10; Лесной пер. 1/1,1/2,3,5,7,13 уонна Октябрьская уулусса 10,12,14,16,18,20,22,26,28 №-дээх дьизэлэрэ хабыллыахтара. Бу ытыгылар кэмнэ дьизэ хаһаайытара ыттарын баайыга туталлара ирдэнэр.

Хатын-Арыыга баар «Озерная» квартал инвестиционной проекка кирибит. Улуус мунһабын быһаарытынан «Кэҥкэмэ» экологической оҕо лаабырыгар Колпашиников Н.П. аата ингэриллибит.

ТХУ начальнигын солбуйааччы П.П. Окоемов иһитинэрбитинэн балаан ыйын 26-27 күннэригэр Дьокуускай куоракка «Продовольствие-2015» күһүнгү дьаарбанкаҕа ситиһилээхтик кыттан кэлбиттэрин туһунан иһитиннэрдэ. Манна улуус уонна 14 хаһаайыстыба холбоон 65 тонна хортусканы уонна оҕуруот аһын атыылаабыттар. Хомуурга оперативнай сводка көрдөрүүтүнэн хортуска стооһуна 65%, онтон оҕуруот аһын хомуйуу 33% тэннэспит.

Спорт управлениетын начальнига П.Г. Иванов спорт ситиһилэриттэн билиһиннэрдэ. Ол курдук Москва куоракка Россия чемпионатыгар Саха сиригэр сүүмэрдэммит хамаандатыгар биһиги улууспуттан Сергей Константинов, Анатолий Гладков, Алексей Кутуков уонна Евгений Иванов кыттыны ылбыттар. Манна Анатолий Гладков чемпион үрдүк аатын сүкпүт, Алексей Кутуков борунса мэтээл хаһаайына буолбут. Маны таһынан Дьокуускай куоракка хотугу многоборьега аһаҕас турнирга Октябрь Герасимов эрэллээхтик бастаабыт, Дьулус Сивцев уонна кыргыттарга Катя Ли 2 миэстэ буолбуттар. Алтынны 2 күнүгэр улууспуттар чэбдигирдэр сүүрүү буоларын иһитиннэрдэ.

С. АРГУНОВ

Саха сиригэр суверенитетын 25 сыла

Бу ый 26 күнүгэр улууспут Хатырыгар, М.К. Аммосов аатынан Саха республикатын Судаарыстыбаннаһын музейыгар сыл ахсын үтүө үгэни тутуһан республикабыт салайааччылары, Ил Түмэн депутаттара, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ студенттара, улууспут уопсастыбаннаһа, салалтата үөрүүлээх тэрээһингэ муһунулар.

СҮДҮ КИҤИБИТИГЭР СҮГҮРҮЙЭБИТ

Музей салалтата бэлиэтиринэн музей Попечителлэрин Сэбиэтин председателинэн икки сылтан бэттэх Ил Түмэн председателэ А.Н. Жирков, солбуйааччы председателинэн Ил Түмэн депутата А.И. Еремеев салайахтарыттан музей материальной-технической хааччылыгыгар улахан көмө оҕоһуллубут. Ол курдук, капитальной өрөмүөнгө уонна М.К. Аммосов пааматынныгыгын саңалы туруорууга быйыл 3 мөл. 961 тыһ. солк. суумалаах үп көрүллэн ороскуоттаммыт.

Пааматыннык арыллытын үөрүүлээх тэрээһинигэр улуус нэһиликэтигэр кэлбит бэрэстэбииттэллэри, улууспут салайааччыларын сэргэ кыттыны ылбыттар Ил Түмэн председателэ А.Н. Жирков, Ил Түмэн депутата А.И. Еремеев, пааматыннык автору П.А. Захаров, СР культуратын министрэ В.И. Тихонов, М.К. Аммосов сиэнэ Д.Е. Корякина, улуус баһылыга А.П. Атласов, Хатырык нэһилиэгин баһылыга А.М. Пинигин.

Мустубут дьоннор М.К. Аммосов пааматынныгыттан манган сабыны улуус баһылы-

га Александр Атласов уонна Ил Түмэн председателэ Александр Жирков түһэрбиттэрин кэннэ сибэкилээх корзиналары уонна тыыннаах гвоздика сибэкиллэри өйдөбүннүк постаменыгар уурдулар.

Ол кэнниттэн Ил Түмэн председателэ Александр Жирков мустубут дьону-сэргэни суверенитет туһунан Декларация ылыллыбыта үйэ чыспэрэ буолбутунан эвэрдэлээтэ уонна Максим Аммосов уонна кини доҕотторо: Платон Ойуунускай, Степан Аржаков, Исидор Барахов Октябрьской социалистической революция кыайытын кэннэ XX сылларга сыралаах үлэлэрин, туруорсууларын түмүгэр Саха сиригэр сайдар саҕахтара түстэммитин, судаарыстыбаннаһыт олохтоммутун уонна кини тулааһына тулхадыйбатын туһугар бары кыһанар, дьулуһар ытык иэстээхпит туһунан санаан эттэ.

Александр Николаевич М.К. Аммосов аатын үйэтигэр үтүөлээх дьонго: скульптор Петр Захаровка, краевед Иннокентий Кривошапкингэ, ХИФУ доценттар Платон Слепцовка, скульп-

птор, НПУ преподавателэ Николай Огонеровка Ил Түмэн Махтал суруктарын туттарда. Эвэрдэ тылы СР культуратын министрэ В.И. Тихонов, «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, краевед И.З. Кривошапки, М.К. Аммосов сиэнэ Д.Е. Корякина, Хатырык ветераннарын сэбиэтин председателэ В.Т. Васильев этилэр. Александр Павлович бири дойдулаахпыт, саха чабылхай уола, биллиилээх государственной-политической деятелэ М.К. Аммосов аатын үйэтигэр сыралаах үлэтин иһин «Нам улуу-

һун соц-экономической сайдытыгар үтүөлэрин иһин» дьин бэлиэни А.Н. Жирковка туттарда.

Пааматынныгы аһы кэнниттэн Ил Түмэн депутата А.И. Еремеев уонна СР Конституционной суутун председателэ Александр Ким-Кимэн ХИФУ студентнарын уонна үөрэнээччилэри кытта көрсөн республика судаарыстыбаннаһын исторياتын билиһиннэрдилэр, Саха сиригэр кэлэр кэскилин туһунан сэнэргэстилэр.

И. ИВАНОВ

Үтүө сонуннар тиһиктэрэ

НАМНАР ИННИКИ КҮӨНҮГЭ

Балаан ыйын 26 күнүгэр СР тыатын хаһаайыстыбатын министрствотун бириэстэригэр ат сүүрдүүгүгэр Нам улуунун акка спордун федерацията бастакы миэстэни ситистэ. Ол курдук 800 м сүүрдүүгэ — Крэк (Мэҥэ-Хаҥаластан Нам улуунугар арендаҕа бэриллибит), 2400 м дистанцияҕа — Хэвен-

ли Стид («Колми» ААО), 1200 м — Ориентир (Нам улууһа), 1600 м — Комментант («Быйан» АО, «Эрэл» СХПК, «НКТЭ» ААО) эрэллээхтик бастаатылар. Оттон 3200 м зачетка сүүрдүүгэ Ривьера (Мэҥэ-Хаҥаластан Нам улуунугар арендаҕа бэриллибит) үһүс миэстэҕэ табыста. Бу иннинэ Дьокуускай мэрин бириһинигэр уонна Аммаҕа «Лээги» кубогар намнар инники күөҥгэ тахсан улахан сенсация буолбута. ТХМ бириһинигэр ат сүүрдүүгэ 2-с миэстэҕэ Чурапчы улуунун акка спордун федерацията, 3-с миэстэҕэ Сунтаартан «Кириэстээх» СХПК тигистилэр.

Москвага мас-рестлингэ Россия чемпи-

онатыгар биһиги мадьыныларбыт Анатолий Гладков 1-кы миэстэҕэ, Сергей Константинов уонна Алексей Кутуков 3-с миэстэҕэ тахсанар ситиһии өрөгөйүн биллилэр. Күрэхтэһии аатырбыт бөҕөс И. Ярыгин аатынан тустуу дыбарыаһыгар буолан ааста.

Дьокуускайга тыа хаһаайыстыбатын дьаарбанкатыгар «Эрэл» СХПК Гран-прины ситистэ. Биридиилээн хаһаайыстыбаларынан эттэххэ, «Чулуу бааһынай хаһаайыстыба» күрэххэ 3-с миэстэни «Бережнева А.Б.» б/х (Үөдэй), «Чулуу сүөһү иитэр дьизэ кэргэн фермерскэй хаһаайыстыба» номинацияҕа 2-с миэстэни «Дайыына» б/х (Попова Н.И., Бөтүн), «Үүнээйигэ чулуу саҕа саҕалааччы фермер» 1-кы миэстэни «Саҕа сүүрөөн» б/х (Жирков А.С., Хамаҕатта), «Чулуу кэтэх подсобнай хаһаайыстыба» 3-с миэстэни оҕуруоттучт Решетникова Л.П. (Нам сэл.) ситистилэр. Оттон «Тыа сиригэр бигэ сайыннарыга чулуу түмүктэри ситиһиигэ» номинацияны Хатын-Арыы нэһилиэгэ (баһ. Слепцов Ю.И.) ылла.

Саха республикатын суверенитетын 25 сылын бэлиэтээһин күннэригэр ытыллыбыт «Лучшая семья республике» конкурса биһиги улууспут Аппааны нэһилиэгин олохтоохторо Тохтобиннар 1-кы миэстэни

ситистилэр.

Улууска Улуу Кыайы 70 сылын түмүктүүр тэрээһинигэр «70 сыла — 70 үтүө дьыаланы!» конкурса 2 Хомустаах нэһилиэгэ 1-кы миэстэни ситистэ.

Бэнидиэнниккэ Саха республикатын духуобунаһын академиятыттан А.В. Мигалкин, В.Д. Михайлов уонна драматург В. Харысхал састааптаах бөлөх тахсан Нам улуунун дьаһалтатын кытта биһигэ үлэлииргэ Сөбүлэһиигэ илии баттаста. Бу Сөбүлэһии улууска духуобунаһы эйгэтигэр кэскиллээх уонна кэлим үлэни ытарга бигэ төрүөт буолуохтаах.

Бэйэ информ.

Хайдах олордугут, ыаллар?

ТҮМСҮҮЛЭЭХТИК ҮЛЭЛИИБИТ

Искра нэһилиэгэ 1993 с. тэриллибитэ, оччолорго нэһилиэккэ 167 киһи олооро. Билинги туругунан 211 киһи олоор, 58 ыал, ол иһигэр элбэх оҕолоох соботоох ийэлэр 22 ыал баар, 6 инбэлиит, 30 пенсионер. Нэһилиэкпит улуус киинитэн 25 км ыраах сытар. Кэлинги сылларга суол оҕоһуутугар болҕомто ууруллан, оҕоһуллан айанга-сырыга улаханньык эрэйдэммит. Нэһилиэкпит иһигэр пилорама, собуот инни-нэһи уонна Күрэн Ат, Ынах Өлбүт солооһун суоллара хачыстыбалаахтык оҕоһулунулар.

Баһылыкпыт, эдэр, кэскиллээх салайааччы Петр Васильевич Абрамов Хамафаттаттан Искрага дьэ кэргэнинэн, оҕолорунаан көһөн тахсан үлэли олооролор.

Билайн соговой сибээһэ 2014 с. үлэли турар. Быйыл саҥа 10 программаны хабар телевидение вышка турда, сотору үлэҕэ киириэхтээх. Сылтан сыл саҥа дьизэлэр тутуллан, нэһилиэкпит кэңээн, кизиркэйэн, тупсан иһэр. Быйыл эдэр ыал программатыгар хапсан Парников Дьулас Афанасьевич, Дьяконов Роман Васильевич дьэ кэргэттэрэ сертификат ылылар.

2015 с. кулун тутар 19 күнүгэр Искра орто сүһүөх оскуола Иван Егорович Москвитин аатын сүкпүтэ. Директорынан өр сылларга Кривогорницына Мария Васильевна үлэлиир. Быйылгы үөрэх сылыгар 28 оҕо үөрэнэр, маннайгы кылааска 3 оҕо киирдэ. 4 саҥа учууталлар үлэли кэллилэр — физика, физкультура, воспитательнай завуч, английскай тыл учуута-

ла. Быйылгы сылга оскуолаҕа спортивной саала тутуута саҕаланна, эһиһил үлэҕэ киирэр.

«Мичээр» оҕо саада 15 ми-эстэлээх, 3-7 диэри саастаах оҕолор сылдьаллар. 10 үлэһиттээх, сэбиэдиссэийинэн хаһыс да сылын Барамыгина Поли-на Юрьевна үлэлиир. Оҕо саа-да «Тосхол», физкультураҕа «Кэңчээри», нуучча тылыгар Божанова, математикаҕа Л.Г. Петерсон программатынан үлэ-лиибит. «Аптаах киистэ», «Со-нор», «Остуруйа дойдутугар» дьээн куруһуоктар үлэлииллэр.

«Алаас» сыннаалан киин билинги коллектива 2014 сыл-тан биригэ үлэлииллэр. Дирек-торынан режиссер үөрэхтээх Абрамова Туйаара Вахаевна, хуругунан Пяткина Мария Николаевна, Сивцева Саргыла-на Касьяновна, кулууп куруук ыраас-сырдык буоларыгар кыһаллар, өр сылларга биһи-ги бары убаастыыр, ытыктыыр киһибит Эверстова Елизавета Семеновна. Быйыл кулуупту-гар быстах өрөмүөн оҕордубут.

Директорбит Туйаара Вахаевна эдэр киһи санаттан саҥа тол-куйдары киллэрэр идеялаах, Мария Николаевна анал худ-ожник да буолбатар, айылҕа биэрбит талаанынан бэйэтэ ки-эргэппит сцената дьон биһирэ-билин ылар.

Кулууптар үлэлэригэр мэл-дьи төһүү күүһүнэн буолаллар учууталлар Андрей Петрович Старков, Матрена Афанасьевна Аммосова, Татьяна Васильевна Старкова. Биһиги нэһилиэкпитигэр элбэх араас талааннаах дьон-нор бааллар. Ол курдук, Дья-конов Василий Васильевич олус үчүгэйдик үгкүүлүүр,

Дьяконова Туйаара Христофо-ровна кэрэ-нарын куоластаах ырыаһыт. Онтон бэйэбит кы-ыспыт Эверстова Александра Анатольевна араас тэрээһиннэ-ри, ыһаахтары бэйэтин хомоҕой тылынан сатабыллаахтык са-лайар, тойук туойар, хомуска оонньуур.

Улуус иһинэн ытытыллар Аҕа күрээҕэ сыл аайы биһиги нэ-һилиэккэ ытытыллар. Ермолаев Григорий Афанасьевич уолуна-ан 3 сыл субуруччу кыайдылар. Быйыл Горохов Христофор Пе-трович уола Кэскиллиин кыттан кыайы үөрүүтүн биллилэр.

Нэһилиэкпитигэр ветучаа-стак сэбиэдиссэийинэн Дьяконо-ва Антонина Григорьевна үлэ-лиир. Дьаһалтаҕа тыа хаһаа-йыстыбатын специалиһынан Дьяконов Данил Васильевич үлэли киирдэ. Уопсай сүөһү ахсаана — 267, сылгы — 175.

Нэһилиэкпит территория-та — 22770 га, ойуура — 17691, уулаах сирэ — 1149, оттуур си-рэ — 1000 га, ходуһата — 679 га, киһи олоор сирэ — 1330 га. Быйыл былааммытын 85% от-тоогубут.

Үс бааһынай хаһаайыстыба-лаахпыт, биһир кооперативтаах-пыт «Ураһалаах» СКПХ Дьяко-нова А.Г., ИП КФХ И.И. Рожин, ИП КФХ Дьяанда Парников Д.Д.

Олох-дьаһах хаһаайысты-батыгар 7 киһи үлэлиир, ма-астарынан Полищиков Кон-стантин Романович үлэлиир, үлэтигэр, биригэ үлэлиир кол-лективын дьонугар олус бол-ҕомтолоох, кыһамныылаах, ол эрээри ирдэбиллээх салайаач-чы. Нэһилиэк тэрилтэлэригэр иттиги барда, кыра өрөмүөн үлэлэрэ ситгэриллэ сылдьаллар.

Дьэ, ити курдук, Искра нэ-һилиэтин дьон-сэргэтэ бары биригэ түмсүүлээхтик үлэли-хамсы олоробут.

П.А. СТЕПАНОВА,
Искра сүрүннүүр специалиһа

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Күһүммүт уһаан, өссө да сылаас күннэр тураннар үүнээйини хомуйарга, өрөмүөнү ситэрэргэ тоҕоостоох кэм буолла. Ол да буоллар сиппэтэх-хоппотох өрүттэрбит билигин даҕаны аҕыйаҕа суохтар. Тулаай-ахтар дьизэлэрин, хаарбах дьизэлэр оннула-рыгар икки 17-лии квартиралаах таас дьиз-элэри, «Көччүгэ» оҕо саадын ситэрии үлэ-лэригэр тэтиммитин түргэтэтиэххэ наада. Кыһыммыт сотору кэминэн тийэн кэлиэҕү, күнүстэри тонорор буоллаҕына бетону кутуу үлэлэригэр күчүмэйдэр үөскүөхтэрэ. Онон өссө да бириэмэ баар, болдьобор хайдах эмит ситэриэхпит дьээн быһымаах санааны тутуһумуохха наада.

Маны сэргэ билигин даҕаны улууспутугар ыксаллаах быһыыга-майгыга суһаллык иһитиннэри-биллэри ситими-гэр өйдөмөт түгэннэр тахсаллар. Ол курдук, ааспыт нэдиэлэҕэ улуус киинигэр Юбилейнай уулуссага таас турбата хайдыҕы-тын уу киирэн тонон 100-тэн тахса ыалга күөх отгук бэрил-лэрэ харгыстана сырытта. Аны Хатырыкка 17 саастаах оҕо суол быһылааныгар улаханньык эчэйэн санитарнай рейсинэн куорат-таттыбыт. Маньаха улууспутугар ЕДДС-ка (дьюһуурунай дис-петчерскэй сулууспа) итинник суһал сигналлар кэмигэр киир-бэккэлэр атын источниктартан истэ-билэ олордубут. Бу курдук буолуо суохтаах. Бары быһылааннар, ыксаллаах түгэннэр ЕДДС-ка тутта биллэриллэн суһал миэрэлэр ылыныллыахтаахтар. Ма-ны эһиэтинэстээх сулууспалар, салайааччылар өйдөрүгэр-санааларыгар бигэ хатыахтаахтар этэ, ол өссө да кыайтара илигэ көстөн кэллэ.

Сотору тымнылар түһэн дьизэлэри сылытыыга, өрүс унуор сырыыга, үлэ-олох бары да салааларыгар бары өттүнэн күчүмэйдэргэ бэлэм буолуохтаахпыт.

Сыл түмүктэнэрэ чугаһаан отчуоттарга улахан болҕомто уу-руллуохтаах. Чуолаан саҥа тутуллубут олоор дьизэлэр иэннэрин туһунан дааннайдары хомуйууга чуолкай информацияны нэһи-лиэктэртэн кэмигэр ылан, түмэн статистикаҕа бэриллэхтээх. Аңардас 1 Хомустаахха быйыл 40 чааһынай дьизэ үлэҕэ киирэр, ити курдук атын да нэһилиэктэргэ тутуу балаҕа кизник барда. Үлэлэммит үлэни бириэмэтигэр отчуоттаабакка кэнники миэстэ-лэргэ тэбиллэр олус кыһылаах буолуон умнумуоһун.

Александр АТЛАСОВ

АҔЫАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Ырыа-үгкүү куттаах кэ-рэ эйгэ — киһи аймах олоһун устатын-туоратын тухары арахсыпат аргыһа буолар. Нам нэһилиэтин А.Ф. Шеста-ков аатынан сыннаалан киин түбүктээх, сүпсүлгэннээх ай-ар үлэтин 59-с сезонун ал-тынны 1 күнүттэн, нэһилиэн-нэ иннигэр тэлэччи арылар. Маннайгы күн куруһуоктарга эһи сүүмэрдэһин, иккис кү-нүгэр аҕа саастаахтарга ана-ан сыннаалан бичээр, үһүс күнүгэр «Бары биригэ» дьээн уоттаах-күөстээх, остуоллаах дьоро киһэттин ытарга была-анныылар.

Маны тэнэ, кулуупка ку-руһуоктар үлэлэрэ саҕала-ныахтара. Ырыаҕа уһууаач-чылар Е. Кутукова, А. Тати-ринов, Ф. Соловьев, үгкүүгэ С. Тихонова, М. Алексеева, Р. Бурнашева, аргыс мааста-рыстыбатыгар А. Кривогорни-цын, оҕолорго араас культу-рай программалары ытарга уонна журналистиканан айар үлэни саҕалааһынна бастаки олукарта Н. Петрова, кыра кылаас оҕолоруттан саҕалаан аҕа саастаахтары тийэ дьа-рыктыахтара.

Бэйэ информ.

Чөл олох — олохпун түһэ

ХААМЫ КҮНҮГЭР КЫТТЫАҔЫН!

Бу дьыл алтынны 3 күнү-гэр аан маннайгытын Бүтүн Арассыһыа үрдүнэн хаамы күнэ бэлиэтэнэрэ күүтүллэр. Бу тэрээһин дойдубут туох баар регионнарын хабан Пе-тропавловск-Камчатскайтан Калининградка тийэ ытыл-лыахтаах. Хас биридии часовой поястан уопсайа 11-дии куо-рат кыттар былааннаах, олор истэригэр Дьокуускай, Орто Халыма, Владивосток, Иркут-скай, Красноярскай, Омскай, Ижевскай, Екатеринбург у.о.а. бааллар.

Бу фестивалы Арассы-һыа Олимпийскай Комите-та (АОК) иилир-саҕалыыр, ТАФИСа дьээн маассабай спорт сайдытыгар көх-нэм буол-лар аан дойдутаагы холбоһук баһылыктыыр.

Марафон алтынны 3 кү-нүгэр олохтоох бириэмэнэн сарсыарда 11 чаастан Петро-павловск-Камчатскайтан са-ҕаланар. Бу эстафетаҕа ким баҕалаах кыттыыны ылыан

сөп, ол сиэринэн чөл олоһу өрө тутарын, өйүүрүн көрдөрөр. Маршрут кыттылаахтар ин-тэриэстэринэн, кыахтарынан, бэлэмнэринэн оҕоһуллуоҕа. Хаамы биһир чаас устата ба-рыаҕа, «телемост» көмөтүнэн эстафета Арассыһыа араас куораттарыгар, илингэн арҕаа диэки көһүөҕэ. Ол курдук, тэ-рээһин биһир тэн бириэмэҕэ 11 чаас устата 11 араас куоракка буолуоҕа, старка 200 000 киһи тахсара күүтүллэр.

Бэйэ информ.

ВЕТЕРАННАРГА БОЛҔОМТОБУТ

феев) быйыл 167 оҕо үөрэнэр. Үлэһиттэр бары аттестация-ланналар. 8 оскуоланы бүтэр-бит оҕо үөрэххэ киирдилэр. Хаһ. чааска саҥа үлэһит Святослав Слепцов үлэтин саҕалаата. Оҕо-лор күһүнү практикаҕа «То-лоон» б/х 5 күн үлэлээн 500 ку-ул хортуоппуй, Н. Аммосовка 2 күнүгэ 168 куул хортуоппуй хо-стоотулар. Оскуола 85 сыллаах үбүлүөйэ бу дьыл ахсынны 6-гар ытытыллар былаанналар.

«Сайдам» сыннаалан киин (сал. А. Алексеева) өрөмүөн ытытылларын иһитиннэрдэ. Баһаарынай инвентар ситгэтэ суоһун уонна кырыһатын ту-руга куһаҕанын эттэ.

Ветеринарнай пуун (сал. И. Докторов) иһитиннэрибитинэн саҥа үлэһит С. Оконешико-ва ветфельдшеринэн үлэлээн эрэр. Сүөһүлэр эмискэ өлөр түбэлтэлэрэ тахсытыгыгар ветлабораторияҕа матырыйа-аллары чинчий барбыта. Ик-ки нэһилиэккэ Эмкар (Эмфи-зематозный карбункул) дьээн сүөһү ыарытын түбэлтэлэрэ бэлиэтэммитинэн бу күннэргэ бэлиэтэммитинэн бу күннэргэ ити ыары утары вакцинация ытытыллыа дьээтэ.

Ветеран сэбиэтин салайаач-чыта В. Васильев иһитиннэрдэ: «Быйыл ветераннарга улахан болҕомто уурулунна, элбэх бы-лааннаммыт тэрээһин ыты-лынна. Балажан ыйын 9-гар «Көмүс күһүн» дьээн тыыл ве-тераннарыгар, сэрии кэминээҕи оҕолорго Үрдүк Иирэ дьээн өрүс биэрэгэр тэрээһин ытытыллына. Нэһилиэккэ быйыл ветеран-нар пааматынньык тутуугутар

үбүнэн, күрүө өрөмүөнүгэр су-буотунньуктааннар киллэрбит кылааттара элбэх». «Сайдам» сыннаалан киин (сал. А. Алексее-ва) үлэһиттэригэр ветераннар махталы биллэрэллэрин эттэ.

Тыа хаһаайыстыбатын спе-циалиһа Михаил Левин иһи-тиннэрибитинэн балажан ыйын 19 күнүгэр Намна дьаарбан-каҕа 4 нэһилиэк кыттыбытыт-тан хатырыктар 3-с миэстэ буоллулар. Манна «Толоон» б/х (А. Слепцова) уонна А. По-пова ЛПХ кыттыбыттарын эт-тэ. Бу күннэргэ биоотходнай дьааманы бэрээдэктээбиттэ-рин иһитиннэрдэ. Хомойуох иһин, ыттар уонна сүөһүлэр өлүктэрин хаһаайыттарга ум-тан кэбиспэккэ таах дьаамаҕа быраҕаллар эбит. Дьининэн, ону хаһаайыттарга ол дьаамаҕа уматыахтаахтар.

2015 сыл хортуоппуй хо-муура нэһилиэкпитигэр — 70,40%, ол иһигэр «Толоон» б/х — 45,7%, ИП Аммосов Никита — 55,3%, ЛПХ — 101,2%.

От былаана — 89,35%, онтон ЛПХ — 113,25%. Оҕуруот аһа нэһилиэккэ — 60%, КФК — 52%, ЛПХ — 66,66%.

Быларыын үлэлээбит «Уй-гу» кооперативка быйыл доярка уонна сүөһү көрөөччү наадалар. Саҥа хотонго өрөмүөн үлэтэ ытытылынна эрээри, электроче-скэй ситимин сөбүлөһиитэ бы-һаарылла илик.

Сүөһүнү кыстыкка туттары-ах баҕалаах дьоннор элбэхтэр.

А. КУЛИЧКИНА,
общ. корр.

Балажан ыйын 21 күнүгэр нэһилиэк дьаһалтатын бастаки планеркатыгар баһылык А. Пи-нигин буолан ааспыт быбарга 15 депутат талылыбытын иһи-тиннэрдэ.

Олохтоох водопровод бу ый 20-гэр үлэтин түмүктээтэ. Си-стемата эргэрбитинэн уу ыраах сирдэргэ мөлтөхтүк, хойугаан тийибитин бэлиэтээн, эһиһил водопровод ситимэ эмиэ улахан өрөмүөнү ирдиирин иһитиннэрдэ. Саҥа кварталга водопровод оҕоруутугар 400 м саҥа турба кэлбит.

Быйыл балыһа терри-ториятыгар 2 квартиралаах муниципальная, толору ха-аччылыылаах буруус дьизэ тутууга «Үтүө дьыала» чэр-читинэн саҕаланыахтаах. Уоп-сай суумата 2 мөл. 800 т. солк. Онтон республикаттан 1 мөл. 400 тыһ. солк., 1 мөл. 369 тыһ. солк. муниципальная, 71 тыһ. солк. улуус дьаһалтатыттан үбүлэниэхтээх. 1 квартира-та балыһа специалиһыгар, 1 квартирата оскуола учууталы-гар аналар.

Региональной «Алаас Хоту-на» тэриллии (сал. И.П. Матвее-ва, тыа хаһаайыстыбатын ака-демиятын кафедратын доцента) Хатырыкка кэлэн эмтээх оттор үүнүүтүн чинчийэн бардылар уонна республикаҕа элбэх сирдэри чинчийбиттэригэр нэһи-лиэкпитигэр элбэх эмтээх от үүнэрин эттилэр. Онон инни-кигэ Хатырык сиригэр эмтээх оттору үүнэригэр сир арен-далаан, олохтоох оскуоланы кытта биригэ үлэлииллэригэр, сайынгы кэмгэ оҕолорбут дьа-рыктаах буолалларыгар кэпсэ-ти барыла ытытылынна.

Олохтоох спортсаалаҕа са-ңа салайааччы үлэли киирдэ. Үрдүк үөрэхтээх спорт мааста-ра Анатолий Ефремов.

Оскуолаҕа (дир. П. Тимо-

Бэлиэ түгэн

Балаҕан ыйын 27 күнүгэр республикабыт үрдүнэн СР судаарыстыбаннаһын уонна СР судаарыстыбаннай суверенитетын декларациятын ылыммытын 25 сыла буолбутун бэлиэтиир тэрээһиннэр киэн далааһыннаахтык ытытыллылар. Дьокуускай куоракка биир дойдулаахпыт, государственнай уонна политической деятель, СР государственной төрүттээччилэртэн биридэстэрэ Максим Кирович Аммосов

студеннара, Дьокуускай куорат общественноһа, биһиги улууспуттан «Нам улууһа» МТ баһылыга Александр Атласов уонна бастакы солбуйааччыта Инна Сивцева кыттыыны ыллылар.

Д.К. Сивцев — Суорун Омоллоон аатынан опера уонна балет театрыгар Государственность күнүн бэлиэтиир үөрүүлээх мунньахха улуус дьаһалтатын салайааччылары, литература сылынан «Отуу уота» литературнай түмсүү председателэ Александр Дунаев уонна предприни-

хан кэм содула өрөспүүбүлүкэҕэ улаханньык биллибэтэҕэ.

«Биһиги бөдөн бизнэһи, бизнес эргимтэтин кытта ыкса ситимнээхтик үлэлиибит. Бу күнүргэ 2016 сыллааҕы бюджет уонна 2017-2018 сыллардаагы үпхаччы былаанын оноро сылдьабыт. Манна чуолкайдааһыннар, чопчулааһыннар баар буолуохтара, ол эрэри государство мэктиэлиир бырагыраамалара биир да тохтолуулло суоҕа диэн бигэттик этэбин. Социальной эбэхтэтистикэбэр онунан

Күһүнү киһи күлбүтүнэн

КУҢУНУ УРУЙДААТЫЛАР

Балаҕан ыйын 25 күнүгэр Намнааҕы И.Д. Винокуров-Чабылдан аатынан начальнай оскуолаҕа «Көмүс күһүн» диэн үгэс быһытынан ытытыллар тэрээһин буолан ааста. Сүрүн сыалынан айылҕа харыстабыллаах сыһыаны ингэри, үлэҕэ-хамнаска сыһары буолар. Бу тэрээһин, биллэрин курдук, биһиги эрэ оройуоммутугар буолбакка, бүтүн дойду үрдүнэн ытытыллар. Бырааһынньык кыттыылаахтара, ыалдьыттары «Дары осени» диэн аты-эргил быйстапкатыгар сылдьан, ас-үөл өлгөмүттэн сомсон, дьилэригэр өттүк харалаах эргилинилэр. Онтон «Закружилась листва золотая» диэн эбирдэхтэн аппликация быйстапката дьон сэнээриитин ылан ыла. Оҕолор айымньылары икки истинэн тухары толору көрдөрүллэн, музейдар экспонаттарыттан хаалсыбата.

Быйылгы программа ураты көстүүтүнэн «Осенний рай» диэн зонтиктар түмсүүлэрэ буолла. Хас биридии кылаас зонтиктарын күһүнү тематиканан сымээн, ураты тыыннаан, уус-уран көрдөрүү туруоран жюри сыана-былыгар таһаарда. Олус сэргэх хартына буолан табыста. Ону таһынан, хас биридии кыыс, ийэ, учуутал төбөтүгэр эбирдэхтэн веночкогонотон кэтэн кэлбиттэрэ бырааһынньык уопсай тыһын үрдүк таһымна таһаарда, маскараакка тэнгээтэ. Онуха эрэллээх тирэҕинэн төрөппүт кыһамнылаах сыһыана буолла.

Үөрэх дьылын маңнайгы улахан тэрээһинэ манньк эрчимнээхтик аһар буоллаҕына, оҕо-аймах долгуйа күүтэр, сана сылы уруйдуур биэчэрэ хайдахтаах курдук үчүгэйдик аһарын таайабын эрээ...

Н. АНДРЕЕВА

Күн-дьыл билгэтэ

АЙЫЛҔА УЛАРЫЙАР

Балаҕан ыйа кураан ый буола. 11, 13 чыһыһыларга кыратык ардаан ылан баран, 16-17 күнүргэ балаҕа түстэ, онтон ыла арды илик. Арҕаа, хоту улуустарга ардах, хаар түһэн, манна эрдэ тымныйталаан соһутта. Күн айы былыттаах да, сөҥүү түспэтэ.

Бурдук, оҕуруот хомуллан бүтөн, дьогдьоот күһүн буолар буолла. Сэмэһпкэ, алтынны 14 күнүгэр диэри сиригиллиниир ардах, көтөҕөнү түһэр тыл куус буолуон сөп этэ. Балаҕан ыйа былырынгытыттан өссө кураанаата. Былырын 25-26-гар хаардах ардах түспүтэ.

Былырын алтынны хайдах этэй? Алтынны 1-13 күнүргэ диэри ардах, хаар түспэтэҕэ. 14 чыһыһыла, Бокуруоп күн, 3 чаастан хаар түһэн барда, 15-

гэр кыратык хаардан баран, чараас хаар ууллубута. 19-ка киэһэ хойут хаар түһэн сиригиллиниир маңхатта. 21-гэр хаар 7 см халынык түстэ. 22-кэ айан суолун хаарын астардылар. Онон кыстык хаар түстэ. Аҕыйах сарсыарда кыраһалаабыт этэ. Ый бүтөһүк 10 күнүргэ сарсыарда -17°-22°-27° тымныйталаан ылбыта. Онон былырын, былыргынан эттэххэ, «сарҕа хара» алтынны 21-гэр түспүтэ. Быйыл хайдах буолар!?

Балаҕан ыйыгар түүннэри ардыаҕа диэн биллэрэр «интернет» сыыстарар эбит. Халлаан куйаара киэһэ бэрт буоллаҕа. «Күһүнү киһи күлбүтүнэн» дииллэр, онтон таннар таһаһы халыҥаһаахха сөп.

Константин ЕРЕМЕЕВ

ГОСУДАРСТВЕННОСТЬ КҮНҮГЭР

памятнigar сибэкки ууруу тэрээһинэ буолан ааста. Манна СР Государственной Мунньаһын (Ил Түмэн) Председателэ Александр Жирков, СР Верховнай суудун председателэ Людмила Горева, СР Ытык кырдыаҕастарын сүбэтин председателэ Людмила Григорьева, СР народнай депутата, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ ректора Евгения Михайлова, СР государственнай юстиция комитетын председателэ Сардана Гурьева, Ситэриилээх былаас тэрилтэлэрин бэрэстэбиитллэрэ, университет преподавателлэрэ,

мателство сылынан «Төрүт уу» ИП Альберт Соловьев, улуус Ытык кырдыаҕастарын председателэ Софья Кобякова у.д.а. кыттыыны ыллылар.

«Биһиги судургута суох кэмнэ олорбут. Дьон олоҕор, тэрилтэлэр үлэлэригэр быһаччы дьайыан сөптөөх кыһалҕа үөскүү турар. Саха сириг салалтата ити бөрүкүтэ суох быһынымайгыны кыччаттарга кыаллары барытын онорор», - диэтэ Егор Борисов.

Кини кризис тыҥаабыт 2009-2010 сыллары санатта. Бу ыара-

хаалыахтара уонна толоруллуохтара. Тьа хаһаайыстыбатын уонна олоҕор дьини туугуу куускэ өйүүр сорукутаахпыт», - диэтэ регион баһылыга.

«Өрөспүүбүлүкэ экономической кыаҕа, промышленноһы сайыннарыы, социальная эйгэҕэ ситиһилибит көрдөрүү кризис охсуугун, содулун биллэ мөлтөтүө диэн бүк эрэнэбин. Ити биллэн турар, государственноһы ылыммыт 25 сыл уһуннаах суолбут үтүө түмүгэ», - диэн Е. Борисов эттэ.

С. АРГУНОВ

Учууталлар 13-с съездин көрсө

2015 алтынны 5-9 күннэригэр Саха республикатын Ил Дархана Е.А. Борисов бу дьыл муус устар 13 күнүнэҕэ 323-РГ дьаһалыгар олоҕуран республика учууталларын уонна педагогической общественноһын XIII-с съездэ буолаары турар. Съеһи үрдүк тэрээһиннээхтик ытытыга Правительство председателэ

тэрийиини эрэйэр. Ону таһынан 2015 сыл тохсунньу 1 күнүтэн үөрэхтээһин үлэһиттэрин салайыыга, аттестациялааһынна, хамнастааһын бопкуруостарын быһаарыыга о.д.а. педагог профессиональнай стандарта туттуллан эрэр. Буолаары турар Съезд сүрүн сылынан 2017-2021 сылларга республикаҕа үөрэхтээһини сайынна-

биригэ үлэлээһиннэрин ситиһи» диэн санаанан салайтаран ытытыллааҕа. Онон үөрэх ситимээтигэр быһаччы үлэһи сылдьар дьону кытта тэнгэ уопсастыба бары аранатыттан бэрэстэбиитллэр - барыта 500 делегат кэлэн кыттыыны ылыахтара, аһаҕастык көспэтигэртэрэ, санааларын этиэхтэрэ. Съезд үлэтэ үөһэ этилибит бириэмэнэн эрэ мунурдаммат.

Биһиги улууспуттан XIII съезкэ 21 делегат кыттыаҕа. Делегаттар үөрэх, иити тэрилтэлэрэ, нэһиликтэр общественностара туруорбут кандидатураларын улуус учууталларын уонна педагогической общественноһын балаҕан ыйдааҕы сүбэ мунньахтарыгар биһиги тэригэр бааллар: И.И. Сивцева - улуус главатын I солбуйааччы,

чальнай оскуолата), М.В. Кривогорнигына (Искра основной оскуолата), С.Н. Лукина (Түбэ орто оскуолата), Д.И. Ноговицын (И.Е. Винокуров аатынан Хатын-Ары орто оскуолата), О.Г. Готовцева (Е.П. Сивцев аатынан II Хомустаах орто оскуолата), директору үөрэх үлэтигэр солбуйааччы В.Р. Барашкова (З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскуолата), детсад сэбиэ-

ҮӨРЭХТЭЭҢИН УОННА ОБЩЕСТВО

Г.И. Данчикова баһылыктаах тэрийэр комитет үлэлиир. Биэһи сыл буола-буола ытытыллар бу улахан Форумнар саҕа кириэр идеялары ырыҕалаан сүмэлээһин ылан тарҕатыыга, олохсуйан эрэр хайысхалары ырытыһыыга уонна үөрэхтээһин инники өтүгэр сайдар суолларын чопчулааһынна, сөптөөх сорукутары туруорууга улахан суолталаахтар. Быйылгы Съезд ытытыллар кэмэ кэккэ уратылардаах. Ол курдук 2015 сыл эдэр ыччаты аҕа саастаах көлүөнэни кытта ситимнииргэ, гражданин быһытынан иитиигэ сүүнэ улахан дьайар күүстээх Улуу Кыайы 70 сыла буолар. Ону таһынан 2011 сылтан алын кылаастарга кирибит үөрэхтээһин федеральной государственнай стандарта (ФГОС) 2015 сылтан орто сүһүөх кылаастарга киридэ, салгы уопсай орто үөрэхтээһини олохтоо хабахтаах. ФГОС үөрэххэ эрэ буолбакка иити, эбии үөрэхтээһин бары өрүттэрин хабар булгуччулаахтык толоруллар киэн ирдэбил буолан элбэх тэрээһини, сөптөөх усулуобуйаны

Делегаты XIII съезда учителей и педагогической общественности Республики Саха (Якутия) Намский улус.

ры программын бырайыагар ордук суолталаах хайысхалары быһаарыы буолар. Съезд үлэтин ис хоһооно, ытытыллар формата «Үөрэхтээһин эйгэтэ уонна уопсастыба оҕо туһугар бэйэ-бэйэлэрин толорсон

Манна ытытыллыбыт көспэтиилэр түмүктэринэн ыллылар Съезд концепцията салгыи нуруот киэн дьүүллэһиитигэр таһаарыллыаҕа, кини ис хоһоонугар, докумуоннарыгар элбэх көспэтиилэр барыахтара, эбиилэр кириэхтэрэ.

О.Н. Протопопов - үөрэх управленийтын начальнига, А.Г. Шапаров - үөрэх үлэһиттэрин улуустааҕы профкомун председателэ, оскуола директордара М.М. Осипова (Е.С. Сивцев аатынан Бөтүг орто оскуолата), М.И. Шадринна (Никольскай на-

диссэйэ Е.И. Дьяконова (Модуль «Кэнчээри»), үөрэх Управленийтын методической отделын сэбиэдиссэйэ М.С. Игнагыева, профсоюз комитетын президиумун чилиэнэ А.И. Ядрихинская (И.Д. Винокуров-Чабылдан аатынан Нам начальнай оскуолата), учууталлар М.В. Канаева (Хамаҕатта саха-французскай лицейэ), М.В. Соловьева (I Хомустаах орто оскуолата), Ф.Г. Корякина (М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолата), М.Д. Рожина (И.С. Гаврильев аатынан Нам №1 орто оскуолата), детсад иитээччилэрэ А.Д. Сокольниковна (Нам, №5 «Кэскил»), И.В. Сивцева (Нам №3 «Кэнчээри»), эбии үөрэхтээһин иитээччитэ Н.Н. Сивцева (Н.С. Охлопков аатынан Нам улуустааҕы гимназията), социальной педагог Н.А. Готовцева (Нам №2 орто оскуолата). Кинилэр тустарынан мантан салгыи хаһыаптыгыгар кылгас иһитиннэриилэр кириэхтэрэ.

Матыйрыяалы бэлэмнэтэ Л.М. ПОЛЯКОВА, үөрэх Управленийтын музейин сэбиэдиссэйэ.

Трапезников Петр Петрович 2 Хомустаахха 1964 сыллаахха Хамаҕаттан кэлэн олохсуйбута. Кэлээт да тутуу биригээдигэр үлэҕэ кириэн мас кэрдэн, таһан 2-лии квартиралаах 2 дьиэни, саҥа баанныгы тутуспута. Детсад салҕааһына, детсад, кулууп кырыһатын мастан шифергэ уларытан саайбыттара, онтон да үгүс өрөмүөн үлэтигэр үлэлээбитэ.

1970-1973 сс. «Нам» совхоз «Хатас» отделениетыгар старшай сылгыһытынан үлэлээбитэ. Оччолорго сылгы 800 төбөҕө тийбитэ, кулун төрүөҕэ үчүгэй түмүктэрдээх этэ. Онон 1973 с. оройуонна социалистической куоталаһыга бастаан «Бастын сылгыһыт» лиэнтэтин кэппитэ. Ол 1973 сылга «Комсомольская» совхоз парткома, дирекцията «Хатас» отделениетыгар 2 Хомустаахха сүөһү биригээдигэр биригээдириинэн анаан 1991 сылга диэри үлэлээбитэ. Оччолорго отделениеҕа 2000 тийэр сүөһү баарыттан 600 төбө ыаньык сүөһү буолбута. Бччат сүөһүнү төлөһүтүүгэ биригээдири Назаров П.П., Трапезников П.П. оройуонна бастыннар кэппэлэригэр сылдыбыттара, ол түмүгүнэн чемпион борооску көрөөччүлэр: Лебедева П.П., Копырина И.А., Протопопова М.П., Замятин И.И., Слепцов Р.Р., Захаров С.А., Копырина В.В. буолбуттара. Биер ынахтан үгү ылыы 2000-лаах кирбиини аһаран чемпион-ыаньыксыт аалай лиэнтэтин кэппиттэрэ: Кудрина К.Н., Захарова А.П., Замятин И.А., Попова М.Т. Онон 1975 сыл оройуон социалистической куоталаһытыгар «Бастын биригээдири» диэн эмий аалай ли-

энтэ кэппитэ. Бу 17 сыл биригээдириинэн үлэлээбит сылларыгар «Хатас» отделениета кыстык түмүгүнэн оройуонна 9 төгүл, сыл түмүгүнэн 6 төгүл бастаан 4 «Москвич» массыына, үс кэлээтскэлээх мотоцикл, 10-тан тахса мизбэл араас көрүнгүн фондalaryннан наһараадаламмыттара. ВДНХ-ҕа путевканын 3 үлэһит: Кудрина К.Н. (доярка), Копырина И.А. (ыччат сүөһү көрөөччү), Константинов

төбө уулаах бургунастары аҕалан, эргэ хотоннору өрөмүөннээн «Салбан» учаастагар туруорбуттара. Үлэһиттэр дьиэлэриттэн-уоттарыттан тэйэн оттоон-мастаан 2 сыл Салбанна үлэлээбиттэрэ. Онон зоотехник Олесов А.П. биригээдириинэн, коммунист, ыччат наставнига Егорова М.Е., Протопоповтар, дьиэ кэргэнэ ыччаты кытта кытаанах үлэни толорбуттара.

200 төбө кириэр хотонун тутан үлэҕэ киллэрбиттэрэ. Онон 1981 сыл күһүн Салбантан сүөһүлэри киллэрэн эбии «Якутской» совхозтан, Уус-Алдантан, Салбантан сүөһү ылан хотоннор толору кыабынан үлэлэрин саҕалаабыттара. Бу саҥа хотоннор толору механизациялаах этилэр, ол эбэтэр: автодойкалар, ТСН (сүөһү ноһуомун ыраастыыр). Турбанан хас биридии ынахха чааскытыгар уу кириэрэ. Онон

рынан, грузовой массыынанан, кэлин кыра автобуһунан үлэһиттэри бөһүөлөктөн таһар этилэр. Ыаньыксыттар үүттэрэ ыраас, үүт сыата урдүүрүн туһугар учуотчуттар Протопопова Е.Г., Захарова Е.Н., Жиркова П.А., лаборант Максимова М.И. элбэх үлэни ытталлара. Умывальниктары туруоруу, экраннары онгорон ыйыыллара. Отделение ветеринарнай үлэһиттэрэ, өр сыл уопуттаах Готовцева М.А., Григорьева Е.А., Слепцова А.В. уонна анаан кэлэр специалисттар күн өрөөбөккө учаастактары кэрийэ сылдьан бары үлэни ыттан сүөһү, сылгы көнһүнэн өлүүтэ суоһун кэриэтэ буолбута. Дьэ, бу курдук сэбискэй былаас саҕана тыа дьоно үлэлээн-хамсаан олорбуттара.

Петр Петрович Трапезников бу балаҕан ыйыгар 80 сааһын томточчу туолла. Бу тустаах үлэтин таһынан общественной ноһорууска та куруук элбэх буолара. Отделение парткомун секретара, хас да төгүллээх с/с депутатта, араас комиссиялар чилиэннэрэ буола сылдыбыта. Петр Петрович дьиэ кэргэнэ 2 Хомустаах сайдарыгар үгүс көлөһүннэрин тохпун дьон, ол курдук, кэргэнэ Анна Николаевна детсад үлэһитэ, бэжээринэ үлэһитэ, кэлин кулууп сэбиэдиссэйинэн бэрт таһаарылаахтык үлэлээбитэ.

Петр Петрович, өссө да уһундук, чэгиэн-чэбдик доруубай олохтон. Эйигин кытта алтыспыт үлэһиттэр баҕа санаабыт туолуохтун.

М.И. МАКСИМОВА,
ветеран сэбискэй, 2 Хомустаах
(Төлбүрдээх төрүөккэ
бэчээттэнэр)

БИРИГЭДЬИИР БҮӨТҮР

И.И. (бостуук) наһараадаланан улуу Москва куоракка сылдыбыттара. Биригээдэҕэ үлэһит илии тийибэт буолан «Оскуола-производство-үрдүк үөрэх» диэн девинэн 10-һүбүтүрбит оҕолор фермаҕа төһүү күүс буолбуттара. Үлэ барыта илии үлэҕэ буолан ыарахан этэ. Биер дояркаҕа нуормата 15-16 төбө ынах буолара, ону таһынан ынардыларын хонуга туолуор диэри бэйэлэрэ көрөллөрө, ынах ыаһына сайын эрэ дойканан ыыллара. Оҕолор үлэҕэ бэриниллээх буоланнар сарсыарда эрдэлээн киһэ хойукка диэри хотонго сылдыаллара. Ол курдук, Протопопова Е.Н., Протопопова В.И., Лонгинова З.Т., Константинова Т.И., Новородова В.В. билигин анал үөрэхтээх туруук үлэһиттэр, ыал ийэлэрэ.

1978-1979 сс. сүөһүгэ туберкулез ыарыы туран райсовет уурааһынан отделение уонна чааһынай ыаллар сүөһүлэрин барытын эспипит. Олус ыарахан сыллар ааспыттара. Сүөһүлэри өлөрүү, хотоннору уоттааһын. 1979 сыл Мэнгэ-Хангаластан, Уус-Алдантан 100

1980-81 сс. Саха универсиетегин студенаара Егор Неймохов, Егор Шишигин салалталаах «Сэргэлээххэ» 100-түү төбө кириэр 2 хотонун, «Арыттаахха» 100 төбө ыаньык хотонун туппуттара. Ингуштар, таджиктар биригээдэлэрэ «Воин» учаастагар 400 төбө, «Тараҕай-Бэс» учаастагар

биридии дояркаҕа ноһорууска 25 төбө буолбута. Отделениеҕа үлэҕэ бэриниллээх, туппуттары ыһыктыбат, оройуонна, совхозка бастыннар кэппэлэригэр сылдыар үлэһиттэр күүс-көмө буолбуттара Захарова Матр. А., Захарова Мар. А., Охлопкова А.В., Беляев В.П., Сипова Д.Д., Попова А.Е., Константинов П.Е., Чemezov H.A., Попов М.К. уонна да атыттар. Отделение иһигэр фермалар икки ардыларыгар куоталаһыга «Тараҕай-Бэс» фермата үксүн инники күөнгэ сылдыара: Захарова А.П., Колесова А.З., Замятин И.А., Попова М.Т.

Үлэһиттэргэ анаан «Воин» учаастагар 4-түү квартиралаах 5 дьиэни тутарбыттара. «Воин», «Тараҕай-Бэс», «Сэргэлээх» фермаларыгар үлэһиттэр сынньанар «кыһыл мунук» дьиэлэри туттаран итии аһылыгынан хааччыйбыттара. Повардар Лебедева П.П., Павлова М.Н., Захаров С.А. «Воинна» үлэһиттэргэ дьиэ тутуллуон иннинэ кыһын 40-50 кыраадьы тымныга прицептээх тракто-

ҮРДҮК КЫЛААСТААХ СУОППАР

Буор да суоллар, таас да суоллар Бурҕайаллар, оргуйаллар, Сарсын онно, бүгүн манна Суоппар куруук айанҕа.

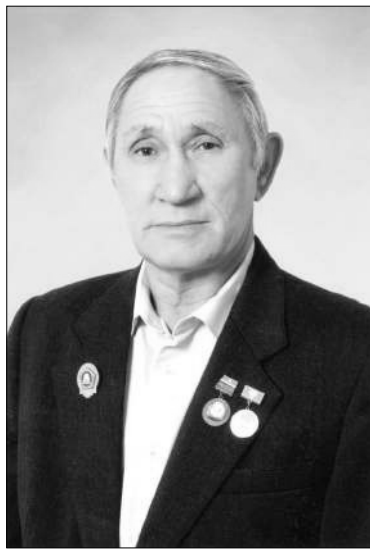
(Иван Гоголев — Кындыл)
Билигин тимир көлөтө суох дойду экономика да, дьон-сэргэ күннээҕи олоҕо да туруктаах буолар кыаҕа суох. Саха сириин суолларынан уонунан тыһыынча массыына айанныыр, дьону таһар, таһаҕас тиэрдэр. Бу — күннэтэ элбэх сыраны уонна эппиэтинэни эрийэр уустук үлэ. Маньык үлэҕэ биһиги биер дойдулаахпыт Гаврильев Иннокентий Игнатьевич 47 сыл устата уруултан илиитин араарбакка, улууһа сайдарын туһугар бэриниллээхтик, туох баар күүһүн-сыратын ууран туран үлэли-хамсы сылдыар.

Иннокентий Игнатьевич 1949 сыл сэттинни 4 күнүгэр Намга күн сириин көрбүтэ. 1956 сыллаахха Нам аҕыс кылаастаах оскуолатыгар бастагы кылааска үөрэнэ кирибитэ. Оскуолатын 1965 сыллаахха бүтэрээт да Намнааҕы Райпоҕа таһаҕас таһааччынан үлэтин саҕалаабыта. Үлэли сылдьан, 1968 сылыам ыйыгар, Сэбискэй Армия кэппэлэригэр ынгырыллан Аҕа дойдутун чииһин толорбута.

1970 с. Армияттан сулууспаалаан кэлэн баран өрөмүөннүүр-

тутар учаастакка суоппарынан үлэҕэ кириэн ГАЗ-51, ЗИЛ-157 массыыналарга суоппардаабыта. 1976 с. саас Намнааҕы «Сельхозтехника» үлэли кирибитэ. Манна 26 сыл устата ЗИЛ-130 тягачка үлэлээбитэ. Кангаластан чох, комбикорм, сельхозмассыыналары, тутуу матырыйаалларын, бордуукта ода. таспыта. Мань таһынан Саха сириин араас оройуоннарыттан: Б. Невертан, Золотинкатын, Усть-Куттан, Мирнэйтэн, Ньурбаттан, Мохсоҕоллоохтон о.д.а. улуустартан таһаҕас тизийбитэ, Хоту улуустарга от таспыта. Иннокентий Игнатьевич 1979-1985 сс. үлэлиир кэмнэригэр суоппар быһыытынан профессиональнай таһыма үрдээбитэ, ол курдук I кылаастаах суоппар буолбута. Эдэр сылдьан Намнааҕы ГАИ-га штаты таһынан инспекторынан үлэлээн «Без аварийного движения» диэн I, II, III истипэннээх бэлиээн наһараадаламмыта.

2002-2013 сс. Нам улууһун олох-дьаһах коммунальной хаһаайыстыбатыгар үлэлээн улуун нэһиликтэригэр чох, тутуу матырыйаалларын таспыта. Үрдүк кылаастаах суоппар, Иннокентий Игнатьевич үлэлиир кэмигэр куруук былаанын толорор уонна туруоруммут сыалын ситиһэр бэриниллээх

суоппар буоларын үлэтин ситиһиллэрэ уонна наһараадалара туоһулууллар. Ол курдук кини

үлэ ветерана, Нам улууһун Бочуоттаах гражданина, САО сайдыытыгар кылаатын киллэрситтин иһин Бочуотунай Кинигэҕэ кирибитэ. Бу кинигэ билигин Нам улууһун музейыгар баар. 2011 с. «Сельхозтехника» тэриллэбитэ 80 сылын бэлиэтииллэригэр Правление быһаарытынан, үтүө суобастаахтык үлэлээбитин иһин махтал сурук туттарбыттара.

Иннокентий Игнатьевич Гаврильев 49 сыл үлэ стажтаах, ол иһигэр суоппардаабыт стаһа 47 сыл. Бу үлэлээбит сылларыгар 1977 с., 1979 с. «Победитель соревнований» диэн бочуотунай бэлиээн, 1980 с. Суоппар күнүгэр махтал суругунан, 1981 с. 10-с пятилетка көрдөрүүтүнэн ЯАССР Госкомсельхозтехника, Намнааҕы «Сельхозтехника» 50 сылын бэлиэтиригэр Бочуотунай грамоталарынан, 1982 с. Саха сирэ Россия састаабыгар ки-

рибитэ 350 сылыгар Бочуотунай грамотанан наһараадаламмыта. XI пятилетка ударнига буолбута. 1984 с. анал соруудагы толорон харчынан премияламмыта, Тыа хаһаайыстыбатын күнүгэр харчынан уонна грамотанан бэлиэтэммитэ. 1989 с. Бүтүн россиятаағы соцсоревнование кыайылааһынан тахсыбыта. 2010 с. «50 лет ЖКХ» диэн бэлиэ хаһаайына буолбута. 2014 с. «Саха республикатын автотранспортын үтүөлээх үлэһитэ» аат иһэриллибитэ.

Уопуттаах, үрдүк кылаастаах суоппар Иннокентий Игнатьевич билигин даҕаны үтүө суобастаахтык, бэриниллээхтик «Намкоммунтеплоэнерго» суоппарды сылдыар. Кини тапталлаах кэргэн, 3 уол амарах аҕата, 8 сиэн уонна 1 хос сиэн истин эһэтэ.

С. АРГУНОВ
(Төлбүрдээх төрүөккэ
бэчээттэнэр)

Реклама

«Немюгонский Хлебозавод»

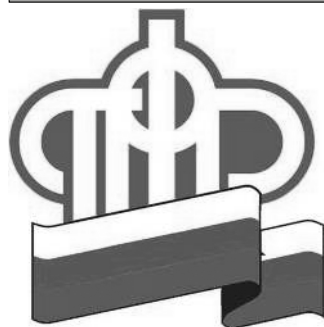
Активно развивающаяся компания в Хангаласском районе, недалеко от Якутска, набирает новых сотрудников в связи с открытием нового цеха

- Вакансия:** ВОДИТЕЛИ-ЭКСПЕДИТОРЫ
Обязанности: Развозка хлеба и хлебобулочных изделий по магазинам, общение с продавцами
- Требования:** Молодые люди от 18 лет, стаж вождения не менее 6 месяцев, водительское удостоверение кат. В, хорошее знание г.Якутска, наличие санитарной книжки с допуском к работе
- Вакансия:** ПЕКАРИ, КОНДИТЕРЫ
Обязанности: График работы сутки через двое
- Требования:** Санитарная книжка с допуском к работе, можно без опыта работы (обучение на месте)
- Вакансия:** АВТОСПЕСАРИ
Обязанности: Ремонт а/м (Газель, ММС Canter)
- Требования:** Наличие навыков по ремонту а/м, возраст не ограничен

Условия труда: Жилье, двухразовое питание, з/п 2 раза в месяц

Контактный телефон: 8 914 221 53 33 звонить строго с 9:00 до 18:00
e-mail: valentina.nikiforova.1988@mail.ru

Готовь сами летом, а пенсию - смолоду

Удобство и доступность: сотрудничество Пенсионного фонда и ГАУ МФЦ расширяется

УПФР в Намском улусе (районе) РС (Я) доводит до населения информацию, что на базе ГАУ «Многофункционального центра предоставления государственных и муниципальных услуг в Республике Саха (Якутия)» в Намском улусе предоставляется 17 (семнадцать) государственных услуг Пенсионного фонда России.

Это такие услуги, как:

№	Наименование государственной услуги
1	Выдача государственного сертификата на материнский (семейный) капитал
2	Рассмотрение заявления о распоряжении средствами (частью средств) материнского (семейного) капитала
3	Прием заявления о предоставлении набора социальных услуг, об отказе от получения набора социальных услуг или о возобновлении набора социальных услуг
4	Прием от застрахованных лиц заявлений о выборе инвестиционного портфеля (управляющей компании), о переходе в Государственный пенсионный фонд или о переходе в Пенсионный фонд РФ из негосударственного пенсионного фонда для передачи им средств пенсионных накоплений
5	Предоставление компенсации расходов на оплату стоимости проезда к месту отдыха на территории РФ и обратно пенсионерам, являющимся получателями трудовых пенсий по старости и по инвалидности в районах Крайнего Севера и приравненных к ним местностях
6	Прием от граждан анкет в целях регистрации в системе обязательного пенсионного страхования, в том числе прием от застрахованных лиц заявлений об обмене или о выдаче дубликата страхового свидетельства
7	Бесплатное информирование плательщиков страховых взносов о законодательстве РФ о страховых взносах и принятых в соответствии с ним нормативных правовых актах, порядке исчисления и уплаты страховых взносов, правах и обязанностях плательщиков страховых взносов, полномочиях Пенсионного фонда РФ, территориальных органов Пенсионного фонда РФ и их должностных лиц, а также предоставление форм расчетов по начисленным и уплаченным страховым взносам и разъяснение порядка их заполнения в случае представления письменного обращения
8	Прием заявлений об установлении страховых пенсий и пенсий по государственному пенсионному обеспечению
9	Прием заявлений об установлении и выплате дополнительного социального обеспечения членам летных экипажей воздушных судов гражданской авиации и ежемесячной доплаты к пенсии отдельным категориям работников угольной промышленности
10	Прием заявлений о доставке пенсии (изменении способа выплаты пенсий, изменении номера счета в кредитной организации)
11	Прием заявлений о запросе выплата (пенсионного) дела
12	Прием заявлений о перечислении пенсии в полном объеме или определенной части этой пенсии в счет обеспечения платежей, установленных законодательством РФ
13	Информирование застрахованных лиц о состоянии их индивидуальных лицевых счетов в системе обязательного пенсионного страхования
14	Предоставление информации гражданам о предоставлении государственной социальной помощи в виде набора социальных услуг
15	Выдача гражданам справок о размере пенсий (иных выплат)
16	Прием заявлений от пенсионеров для корректировки базы данных территориального органа ПФР, без изменения размера пенсии (паспортных данных, фамилии, имени, отчества, места проживания, факта работы или увольнения)
17	Прием расчета по начисленным и уплаченным страховым взносам на обязательное пенсионное страхование в Пенсионный фонд РФ, страховым взносам на обязательное медицинское страхование в Федеральный фонд обязательного медицинского страхования плательщиков страховых взносов, производящих выплаты и иные вознаграждения физическим лицам, по форме РСВ-1 ПФР, с нулевым показателем на бумажном носителе для дальнейшего предоставления отчетности в территориальные органы ПФР, по месту регистрации плательщика - юридического лица

ГАУ «МФЦ в РС (Я)» Намского улуса находится по адресу: с. Намцы ул. Октябрьская д. 1 (здание Администрации МО «Намский улус» РС (Я) телефон для справок 8 (41162) 42-3-39.

УПФР в Намском улусе

БИЛЛЭРИИЛЭР

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ НАМСКОГО РАЙОНА!

5 октября 2015 г. в 18.10 в эфире радио России — Саха (fm 91.3 или УКВ 70.4) председатель Намского районного суда РС(Я) Федоров И.В. и и.о. председателя Хангаласского районного суда РС(Я) Кириллин С.П. примут участие в передаче «Гражданский контроль» на тему «Открытость и доступность правосудия». Свои вопросы можете задать, прислав заранее на электронную почту press_usd@mail.ru с пометкой «Вопрос Федорову» или позвонив в студию по номеру 8(4112)32-04-04 в течение эфирного времени.

© Медицинская клиника «Сokol» (Якутия) предлагает платный прием врача в поликлинике с 12 по 15 октября: УЗИ сердца, сосудов головного мозга, сонных и позвоночных артерий, сосудов нижних конечностей, органов брюшной полости, малого таза, молочных и щитовидных желез, плечевых, локтевых, лучезапястных, тазобедренных, коленных, голеностопных суставов, межпозвоночных дисков шейного и поясничного отделов позвоночника. Предварительная запись: 89679279290 Лицензия №ЛО 14-01-001078

© «ТӨРҮТ УУ» ТЭРИЛТЭ БИЛЛЭРЭР:

19 лиитэрэлээх бутыллаах БРААС УУНУ биһигиттэн мэлдьи атылаһаахха сөп. Атыгы бааллар помпалар, кулердар, ону таһынан скандинавскай хаамы торуоскалара.

Кирдээх, саһарбыт уонна хайдыйылаах баллоннары төттөрү ылбыһыт.

Нам: Чернышевская ул. 6-та, «Олонхо» аты киинэ.

Аппааны: Лена ул. 16-та. **Аадырыска тиздири телефоннара:** МГФ-873-73-11, МТС-300-11-70

Администрация МО «Ленский наслег» объявляет конкурс на право замещения должности муниципальной службы — специалиста I категории по работе с молодежью. Подробнее с условиями проведения конкурса, сроках приема документов и т.д. можно ознакомиться на официальном сайте МО «Ленский наслег» <http://www.sakha.gov.ru>

© Продается квартира в с. Намцы с автономным газовым отоплением, участком. **Тел. 89142639660, 89679144570**

© Продам песок: речной, горный. **Тел. 89644232507**

© Биир хоһу куортамна биэрбин. **Тел.89244699454**

© Продаю частный дом (собственность, 15 соток, водопровод, септик). **Тел. 89243661967**

© Продаю норковую шубу с капюшоном черного цвета, размер 42. Обращаться с 19 час до 22 час. **Тел. 89241629323**

© Продается зем. участок 12 соток в с. Намцы в р-не Ипподром (имеется свет, газ рядом). **Тел. 89841089983**

© Грузовые перевозки по селу, по городу. **Тел. 89243661967, 89841160270, 89644258617**

ЫҤЫРЭХ ТЫҤҤАР

Убаастабыллаах коллегабытын, Российской Федерация үөрэҕириитин туйгунун, «Учууталлар учууталлара» бэлиэ хаһаайкатын, Нам уллуһун, Ленскэй нэһилиэк Ытык киһитин **МАКАРОВА МАРИНА ГРИГОРЬЕВНАНЫ** өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Педагог үһүлүччү хаачыстыбатын ингэринэн талбыт идэвэр бэринилээхтик үлэлээн, кэнчээри ыччаты сырдыкка-кэрэҕэ үһүйбүтүн. Ылыммыккын ыһыктыбакка, дьулуспут соруккун олоххо киллэрэн, улууска оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору иити-үөрэтии тиһигэ сайдытыгар тус бэйэн тэрийэн, салайан, билигин-көрүүгүн, сүрэххин ууран, кылааккын киллэрбитин.

Убаастабыллаах Марина Григорьевна! Кырачааннары иитэр-үөрэтэр тэрилтэлэри биир сыалга түмэн, аныгы үйэни кытта тэнгэ сайдар, айар-тутар үлэбин үрдүктүк сыаналыбыт, мындыр сүбэһит быһыгынан ылынабыт, холобур онгостобут, махтанабыт. Уһун сылларга нэһилиэк, улуус сайдарыгар кылааты киллэрэргин бэлиэтиибит, олоххо актыгыбынай көрүүгүн биһирибит, киэн туттабыт.

Баҕарабыт убаастыыр киһибиһигэр чэгиэн доруубуайаны, дьэиэ кэргэнгэр нус-хас, уйгулаах олоҕу, чугас дьонун итии-истин сыйыана арчылыы, айхаллы тыруохтун. Дьон-сэргэ ыгыктыбыла мэлдьи арыаллаатын, күүскэр күүс, эрчимгэр эрчим эбэ турдун.

Эвэрдэни кытта Хатырык нэһилиэтин «Кэскил» оҕо сайдар киһинин коллектива

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин **КОЛОСОВ ПЕТР ПЕТРОВИЧНЫ** 60 сааскын томточчу туолбут үөрүүлээх күнүнүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт уһун, дьоллоох олоҕу, ыстаал курдук кытаанас доруубуайаны, оҕолорун, сиэннэрин миннигыс мичээрдэринэн, тапталларынан, аймах-билэ дьонун убаастабылынан күлөн-үөрэн, чэгиэн-чэбдик олорортор.

Эвэрдэни кытта кэргэниг Наталья, оҕолорун, сиэннэрин

РЕШЕНИЕ от 24 сентября 2015 г. № 10-1 О внесении изменений и дополнений в Решение Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 25 декабря 2014 г. №14-2 «Об утверждении бюджета муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2015 год и плановый период 2016 и 2017 годов»

Руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Положением о бюджетном устройстве и бюджетном процессе, в соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) «О государственном бюджете Республики Саха (Якутия) на 2015 год», Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:
Внести в Решение Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 25 декабря 2014 г. №14-2 «Об утверждении бюджета муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2015 год и плановый период 2016 и 2017 годов» (в редакции Решениями УСД МО «Намский улус» от 29.01.2015 №1-1, от 18.02.2015. №2-1, от 19.03.2015 №3-6, от 23.04.2015 №4-1, от 12.05.2015 №5-1, от 28.05.2015 №6-1, от 25.06.2015 №7-1, от 20.08.2015 №8-1, от 01.09.2015 №9-1), следующие дополнения и изменения:

- В пункте 1 статьи 1 цифры «2 679 188 102,11» заменить цифрами «2 692 689 782,58», цифры «2 574 148 243,60» заменить цифрами «2 578 119 924,07», цифры «2 539 008 668,54» заменить цифрами «2 542 201 205,43»;
- В пункте 2 статьи 1 цифры «2 675 786 036,69» заменить цифрами «2 689 287 717,16»;
- Приложения №4, №6, №8, №10, №12, №14, №17, №21 к решению сессии Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 25 декабря 2014 года №14-2 заменить соответственно приложениями к настоящему Решению.
- Настоящее Решение вступает в силу со дня его официального опубликования.
- Настоящее Решение подлежит опубликованию на официальном сайте муниципального образования «Намский улус» в сети Интернет на веб-портале www.sakha.gov.ru в течение десяти рабочих дней после его подписания.

6. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель А.А. Федоров).
Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П. Атласов

РЕШЕНИЕ от 24 сентября 2015 г. № 10-2 О внесении изменений в Устав Муниципального образования «Намский улус»

В соответствии с изменениями, внесенными Федеральным законом от 27 мая 2014 №136-ФЗ «О внесении изменений в статью 26.3 Федерального закона «Об общих принципах организации законодательных (представительных) и исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации» и Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Федеральным законом от 23.06.2014 №165-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Федеральным законом от 04.10.2014 №290-ФЗ «О внесении изменений в статьи 36 и 74.1 Федерального закона «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Федеральным законом от 14.10.2014 №307-ФЗ «О внесении изменений в Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях и отдельные законодательные акты Российской Федерации» и признании утратившими силу отдельных положений законодательных актов Российской Федерации в связи с уточнением полномочий государственных органов и муниципальных органов в части осуществления государственного контроля (надзора) и муниципального контроля» в Федеральный закон от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьей 2 Федерального закона от 03.02.2015 N 8-ФЗ «О внесении изменений в статьи 32 и 33 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и

Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьей 16 Федерального закона от 23.06.2014 N 171-ФЗ (ред. от 08.03.2015) «О внесении изменений в Земельный кодекс Российской Федерации и отдельные законодательные акты Российской Федерации», статьей 11 Федерального закона от 22.10.2014 N 315-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об объектах культурного наследия (памятников истории и культуры) народов Российской Федерации» и отдельные законодательные акты Российской Федерации», статьей 3 Федерального закона от 22.12.2014 N 447-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «О государственном кадастре недвижимости» и отдельные законодательные акты Российской Федерации», статьей 11 Федерального закона от 29.12.2014 N 458-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об отходах производства и потребления», отдельные законодательные акты Российской Федерации и признании утратившими силу отдельных законодательных актов (положений законодательных актов) Российской Федерации», статьей 12 Федерального закона от 31.12.2014 N 499-ФЗ «О внесении изменений в Земельный кодекс Российской Федерации и отдельные законодательные акты Российской Федерации», статьей 1 Федерального закона от 29.06.2015 N 187-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьей 3 Федерального закона от 29.06.2015 N 204-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «О физической культуре и спорте в Российской Федерации» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» Улусный совет депутатов

Р Е Ш И Л:
1. Внести в устав муниципального образования следующие изменения и дополнения:
1.1. Пункт 1 части 1 статьи 5 (Продолжение см. на стр. 6)

(Продолжение. Начало см. на стр. 5)

изменить и изложить в следующей редакции:

«1) Составление и рассмотрение проекта бюджета муниципального района, утверждение и исполнение бюджета муниципального района, осуществление контроля за его исполнением, составление и утверждение отчета об исполнении бюджета муниципального района.»;

1.2. Пункт 35 части 1 статьи 5 исключить. Пункты 36, 37, 38, 39 считать соответственно пунктами 35, 36, 37, 38;

1.3. Часть 1 статьи 7 изменить и изложить в следующей редакции:

«1. Органы местного самоуправления организуют и осуществляют муниципальный контроль за соблюдением требований, установленных муниципальными правовыми актами, принятыми по вопросам местного значения, а в случаях, если соответствующие виды контроля отнесены федеральными законами к полномочиям органов местного самоуправления, а также муниципальный контроль за соблюдением требований, установленных федеральными законами, законами субъектов Российской Федерации.»;

1.4. Часть 1 статьи 9 изменить и изложить в следующей редакции:

1.5. «На территории муниципального района в целях решения вопросов местного значения проводится местный референдум в соответствии с федеральными и региональными законодательством.»;

1.6. ст.31 дополнить пунктом 16 следующего содержания: «п.16) В случае, если избранный на муниципальных выборах глава муниципального образования, полномочия которого прекращены досрочно на основании решения представительного органа муниципального образования об удалении его в отставку, обжалует в судебном порядке указанное решение, досрочные выборы главы муниципального образования не могут быть назначены до вступления решения суда в законную силу.»;

1.7. ст.54 дополнить ч.11 следующего содержания: «Глава муниципального образования, в отношении которого представительным органом муниципального образования принято решение об удалении его в отставку, вправе обратиться с заявлением об обжаловании указанного решения в суд в течение 10 дней со дня официального опубликования такого решения.»;

1.8. п.п.1.1 ст.31 «изменения порядка формирования Улусного (районного) Совета депутатов в соответствии с частью 5 статьи 35 Федерального закона от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» исключить»;

1.9. В ст.35 абзац 1 изложить в следующей редакции: «В целях осуществления внешнего муниципального финансового контроля представительный орган муниципального образования вправе образовать контрольно-счетный орган муниципального образования.»;

1.10. п.2 ст.43 изменить и изложить в следующей редакции: «Муниципальные нормативные правовые акты, затрагивающие права, свободы и обязанности человека и гражданина вступают в силу после их официального опубликования (обнародования).»;

1.11. Дополнить пункт 4 ста-

ты 18 словами «в соответствии с законом субъекта Российской Федерации (Республики Саха (Якутия).»;

1.12. Дополнить часть 1 статьи 5 пунктом 39 следующего содержания:

«39) организация в соответствии с Федеральным законом от 24 июля 2007 года N 221-ФЗ «О государственном кадастре недвижимости» выполнения комплексных кадастровых работ и утверждение карты-плана территории.»;

1.13. В пункте 3 части 3 статьи 15 после слов «проекты планировки территорий и проекты межевания территорий,» дополнить словами «за исключением случаев, предусмотренных Градостроительным кодексом Российской Федерации.»;

1.14. Дополнить часть 1 статьи 5 пунктом 40 следующего содержания:

«19.3) сохранение, использование и популяризация объектов культурного наследия (памятников истории и культуры), находящихся в собственности муниципального района, охрана объектов культурного наследия (памятников истории и культуры) местного (муниципального) значения, расположенных на территории муниципального района.»;

1.15. Пункт 15 части 1 статьи 5 изложить в следующей редакции:

«15) участие в организации деятельности по сбору (в том числе раздельному сбору) и транспортированию твердых коммунальных отходов.»;

1.16. В пункте 16 части 1 статьи 5 слова «, в том числе путем выкупа,» исключить»;

1.17. пункт 4 части 3 статьи 15 дополнить словами «, за исключением случаев, если в соответствии со статьей 12 настоящего Устава для преобразования муниципального образования требуется получение согласия населения муниципального образования, выраженного путем голосования либо на сходах граждан.»;

1.18. пункт 30 части 1 статьи 5 изложить в следующей редакции:

«30) обеспечение условий для развития на территории муниципального района физической культуры, школьного спорта и массового спорта, организация проведения официальных физкультурно-оздоровительных и спортивных мероприятий муниципального района.»;

1.19. часть 3 статьи 47 изложить в следующей редакции:

«3) Закупки товаров, работ, услуг для обеспечения муниципальных нужд осуществляются в соответствии с законодательством Российской Федерации о контрактной системе в сфере закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных и муниципальных нужд. Закупки товаров, работ, услуг для обеспечения муниципальных нужд осуществляются за счет средств местного бюджета.»;

2. Пункт 1.14 статьи 1 настоящего решения вступает в силу с 1 января 2016 года.

3. Главе муниципального образования в соответствии со статьей 3 Федерального закона от 21.07.2005 №97-ФЗ «О государственной регистрации уставов муниципальных образований» обеспечить в 15-дневный срок направление устава в регистрирующий орган для государственной регистрации;

4. Главе муниципального образования после официального обнародования настоящего ре-

шения после государственной регистрации в течение 10 дней направить сведения о дате и об источнике официального обнародования решения в Управление Министерства юстиции Российской Федерации по Республике Саха (Якутия).

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов, Глава улуса А.П. Атласов

РЕШЕНИЕ от 24 сентября 2015 г. № 10-3

Об утверждении базовой ставки арендной платы за земельные участки, находящиеся в собственности муниципального образования «Намский улус».

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации от 25.10.2001 №136-ФЗ, Федеральным законом от 25.10.2001 № 137-ФЗ «О введении в действие Земельного кодекса Российской Федерации», Постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 15 ноября 2013 года № 374 «О кадастровой стоимости земельных участков в составе земель населенных пунктов на территории Республики Саха (Якутия)» и в целях урегулирования арендной платы за земельные участки, находящиеся в собственности муниципального образования «Намский улус» Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить вид разрешенного использования:

- Земельные участки, предназначенные для размещения производственных и административных зданий, строений, сооружений промышленного, коммунального хозяйства, материально-технического, продовольственного снабжения, сбыта и заготовок.

2. Утвердить базовую ставку арендной платы в размере 2,89% для утвержденного вида разрешенного использования.

3. Настоящее Решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

4. Администрации МО «Намский улус» опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте муниципального образования «Намский улус».

5. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Федоров А.А.).

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов, Глава улуса А.П. Атласов

РЕШЕНИЕ от 24 сентября 2015 г. № 10-4

О присвоении имени Николая Петровича Колпашикова Муниципальному автономному учреждению «Детский туристско-экологический центр «Кэнкэмэ» МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия).

На основании положения «О присвоении имен выдающихся людей организациям муниципального образования «Намский улус», утвержденной Решением Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 19 сентября 2012 года № 7-1, учитывая заслуги в развитии образования, социально-экономическом развитии улуса, принимая во внимание трудовую деятельность, личный пример в достойном воспитании подрастающего поколения, заслуженный авторитет среди населения Николая Петровича Колпашикова, Почетного гражданина Намского улуса, ветерана труда и кино

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги убайбыт Осипов Николай Михайлович биһиги ортобуттан барбыта алтынны 1 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Кини биһиги олох кырабытыттан холобур тутта улааппыт күндү киһибит этэ, биһиги бары кини хараһын ортотугар улааппыппыт. Кини ийэтэ Мария Андреевна биһиги аҕабыт Протопопов Афанасий Андреевич биһиргэ төрөөбүт эдьийэ этэ. Маайа сүрдээх үлэһит, асчыт, актыбыыска этэ, эдэр сааһыгар өлөн, 7 кыра оҕону тулаайах хаалларбыта. Кинилэргэ Николай кэргэнинээн Мариялыын, төһө да сана холбоспун, эдэркээн ыал буоллаллар, ийэлэрин, аҕаларын солбуйбуттара. Олор билигин улаатан, бары үлэһит бэртэрэ буолан сылдьаллар, кэргэннэнэн, оҕолонон төрөспүттэрин үтүө ааттарын аатталлар.

Николай бэйэтэ да, бырааттара да биһигининин эгэрдэһэн, сорохтор олорон, үөрэнэн кэлбиттэрэ. Мэлдьи салайар үлэһэ үлэлээн, кэлэ-бара хонон-өрөөн ааһара, өрүү кэһириллээх буолара. Наһаа оҕомсох буолан барыбытын сыллыы, кууһа, имэрийэ сылдьара, араастаан ымманыан таптыыра, хас биридди оҕонон киэн туттара, дьонго хайҕаан кэпсирэ.

Убайбыт дойдутун 2 Хомуустаабын олус таптыыра. Бэттиэмэлээх сайылыгы умнубата, дойдутун айылҕатын, дьонун-сэргэтин кумааһыга суруйан, хаһыакка, кинигэҕэ элбэхтик суруйбута. Элбэх кинигэтигэр биһиги олохпутугар буолбут көрдөөх түгэннэрибитин суруйан хаалларбыта.

Эдэр сааһыттан доҕоро Николай Петрович Колпашиковтыын почит тэннэ, биир кэмгэ өлбүттэрэ олус хомотор. Колпашиковтар дьиэ кэргэттэригэр динирин кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Убайбыт өлүөн аҕыйах хонук иннинэ Дьокуюскайга көрсөн, бакаалаһан барбыппыт. Сайылыкка тийиэн 2-3 хоноот убайбыт суох буолбутун истэн олус курутуйбуспут. Бүтүн парому атыылаһан ороскуотуран унуор тахсыбыт буолан, кыйан киэрэн бырастыыластаптыгытын чугас дьон өйдүөхтэрэ дии саныбыт. Сайылыкка убайбытын кэриэстэбиһипит, некролог ыһыппыт уонна кутурбаммытын тэннэ үллэстэрибитин биллэрбиһипит.

Убайбыт Николай Михайлович, саҕаспыт Мария Алексеевна биһиги олохпутугар элбэх сүрүн оруолу ылбыттара, ол курдук, бырааһынныктарбытын, хомолголоох, ыарахан күннэрибитин тэннэ үллэстэллэрэ, сүүрөн-көтөн морально да, материально да көмөлөспүттэрэ. Куорат олохтоохтору буолан элбэх аймаҕы хоннорон, маанылаан ытталлара, элбэх студены олордон, тирэнэллэригэр тирэх буолбуттара. Биһиги да онтон маптатахпыт.

Убайбыт сурук, кинигэ эйгэтин киһитэ буолан, элбэҕи айара, суруйара. Биһиги кинини үтүктэн эмиз суруйан көрөбүт, кинигэ таһаартарыбыт, эбиһээт киниттэн сүбэ-ама ылабыт. Билигин да си-бээспитин быспаһыт, көрө-билэ, туоһулаһа, кэлэ-бара сылдьабыт.

Күндү убайбытын суохтоохпун, сырдык мөссүүнүн умнуохпун суоҕа, өйдүөхпүт-саныахпыт, кэриэстиэхпит. Быдан дьылларга быраһаай!

Намтан, Хатырыктан Протопоповтар, Дьяковтар дьиэ кэргэттэрэ

Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

(районного) Совета И.Р. Попов, Глава улуса А.П. Атласов

РЕШЕНИЕ от 24 сентября 2015 г. № 10-5

Об отчете работы ОМВД России по Намскому району по итогам 6 месяцев 2015 года

Заслушав и обсудив отчет работы Отдела МВД России по Намскому району по итогам 6 месяцев 2015 года, на основании Приказа МВД РФ от 30 августа 2011 г. №975 «Об организации и проведении отчетов должностных лиц территориальных органов МВД России», Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Принять к сведению отчет работы Отдела МВД России по Намскому району по итогам 6 месяцев 2015 года.

2. Опубликовать на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam

3. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по законности и МСУ (председатель Окороков Р.Е.).

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов, Глава улуса А.П. Атласов

1. Присвоить имя Николая Петровича Колпашикова Муниципальному автономному учреждению «Детский туристско-экологический центр «Кэнкэмэ» муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) и впредь именовать - Муниципальное автономное учреждение «Детский туристско-экологический центр «Кэнкэмэ» им. Н.П. Колпашикова» муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия), в сокращенном виде - МАУ ДТЭЦ «Кэнкэмэ» им. Н.П. Колпашикова МО «Намский улус» РС(Я);

2. Опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» [www/sakha.gov.ru/nam](http://www.sakha.gov.ru/nam);

3. Настоящее Решение вступает в силу с момента официального опубликования;

4. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по законности и МСУ (председатель Окороков Р.Е.).

Председатель Улусного

<p>Биһиргэ үөрэнэр оҕобутугар, үөрэнээччилэр Павлов Коляба, ийэтигэр Вера Семеновна, эбэтигэр Людмила Софроновна тапталлаах аҕата, кэргэнэ, уола</p> <p>ПАВЛОВ Илья Николаевич хомолтоохтук өлбүтүн динирин кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>1 №-дээх НСОШ 3 «а» кылаһын үөрэнээччилэрэ, төрөппүттэрэ, учуутала</p> <p>Күндүтүк саныыр, убаастыр учу-талбытыгар, чугас ыаллы олоһор-домулугар Людмила Софроновна тапталлаах уола</p> <p>ПАВЛОВ Илья Николаевич эдэр сааһыгар солуччу хомолто-лоохтук күн сириттэн барбытынан динирин кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэннэ үллэстэбит.</p> <p>Петровтар, Белоусовтар, Ивановтар, Сардана Слепцова</p>	<p>Убаастыр эһэбит, хос эһэбит, Салбан нэһилигин ытык кырдыаҕа, сэри, тыыл ветерана</p> <p>ОЩЕКОВ Афанасий Афанасьевич балаһан ыйын 20 күнүгэр уун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытын бары аймах-било дьоммутугар динирин кутур-баммытын тиздэбит.</p> <p>Никольскайтан Никитиннэр дьиэ кэргэттэрэ</p> <p>Күндүтүк саныыр үлээннээбим, Салбан нэһилигин ытык кырдыаҕа, сэри, тыыл ветерана</p> <p>ОЩЕКОВ Афанасий Афанасьевич уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан кини оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр динирин кутур-баммытын тиздэбит.</p> <p>Никольскайтан үлээннээбэ Шараров М.С.</p> <p>Күндү Ульяна Михайловна, Максим Егорович Ивановтарга таптыыр аҕалара, эһэлэрэ</p> <p>АҔИУОВ Михаил Павлович уун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан динирин кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Аппаныттан Чириковтар, Намтан Дьяковскайдар</p>
--	--

Кылаабынай редактор э.т. Л.А. НОГОВИЦЫНА
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — 41496,
хаһыаты таңгы — 41332,
бухгалтерия — 41141,
факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улугун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПШ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киир-бит суруктар төнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улугун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улугуна, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат
РИС таһылына, таһылына уонна бэчээттиир сыһар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. 4
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лийс
Көндү сыһанан атыыланар
Индекс — Р0005. Тираһа — 1490
Бэчээкэ илии баттаньтын графига —
12:00 с. 29.09.2015 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 с. 29.09.2015 с.